

Директор Донецького ліцею №2
Донецької селищної ради
Ізюмського району
Харківської області
Галина АНДРІЙЧУК
31 серпня 2026 року

для 1-4 класів

Донецького ліцею №2 Донецької селищної ради
Ізюмського району Харківської області
на 2026/2027 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітня програма Донецького ліцею №2 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області для 1-4 класів розроблена на основі загальних положень Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я., 1-2 клас та Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О. Я., 3-4 клас, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 743 від 12 серпня 2022 року «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України» (Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 7 лютого 2024 року N 143), на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (із змінам).

Освітня програма визначає:

- призначення, мету, основні завдання початкової школи;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі
- взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчального плану (додаток 1, додаток 2);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін тощо, логічну послідовність їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- форми організації освітнього процесу
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентричності і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Призначення, мета, основні завдання початкової школи

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Основне завдання початкової школи - створити умови для особистісного розвитку і творчої самореалізації особистості і допомогти дитині, яка починає свій освітній шлях, повірити в те, що навчання може і повинно бути для неї успішним, цікавим та привабливим.

За рахунок створення необхідних умов (співпраця, уміння вчитися і працювати з тими, хто поруч; позитивна атмосфера, емоційний комфорт; можливість самореалізації кожного здобувача освіти; зосередженість на самій дитині, а не на академічних знаннях) очікуємо випускника початкової школи, який:

- критично мислить;

- працює з інформацією;
- ставить запитання, шукає нове, досліджує;
- вміє працювати в групі;
- любить рідну землю, мову, культуру;
- пізнає минуле свого народу і його сьогодення, дотримується традицій, звичаїв, засвоює морально - духовні цінності, вироблені власним народом;
- усвідомлює свої права і свободи, обов'язки.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. 1–2 класи – I цикл (адаптаційно-ігровий), 3-4 класи – II цикл (основний).

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років визначається цілісною зміною її особистості. Готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування **і розвиток базових особистісних якостей дітей**: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України "Про освіту").

Зарахування дітей до 1 класу Донецького ліцею №2 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області здійснюється на безконкурсній основі. Можливість успішно навчатися в закладі за відповідною програмою забезпечується не відбором дітей, а створенням необхідних умов (науково-методичних, кадрових, матеріальних) для всіх бажаючих.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової середньої освіти за інших умов.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3080 годин/навчальний рік: для 1-х класів - 700 годин/навчальний рік; для 2-х класів – 770 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 805 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 805 годин/навчальний рік.

Мова викладання: українська.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річному навчальному плані Донецького ліцею №2 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області і, в якому представлено цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна (українська мова та література, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин, іншомовна освіта);
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язберезувальна;
- громадянська та історична;

- мистецька;
- фізкультурна.

Мовно-літературна освітня галузь в 1 класі реалізується через інтегрований курс "Українська мова. Навчання грамоти", у 2 класі - навчальні предмети «Українська мова» та «Читання», у 3-4 класах – навчальні предмети «Українська мова» та «Літературне читання»; іншомовна через навчальний предмет "Іноземна мова (англійська)", освітня галузь "Математика" через навчальний предмет "Математика". Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі реалізується інтегрованим курсом за різними видами інтеграції "Я досліджую світ". Інформатична освітня галузь реалізується через предмет «Інформатика». Технологічна освітня галузь реалізується через предмет "Дизайн і технології". Мистецька освітня галузь реалізується через предмети "Музичне мистецтво" та "Образотворче мистецтво". Фізкультурна освітня галузь реалізується через предмет "Фізична культура".

Навчальний план встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державних стандартів через окремі предмети, інтегровані курси та зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарногігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин.

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:

- 1-2 класів - 3 навчальних занять по 20 хвилин;
- 3-4 класів - 4 навчальних занять по 20 хвилин.

Решту часу навчального заняття проходить в асинхронному режимі, тобто офлайн, без комп'ютера. Для системної організації роботи під час дистанційного навчання обрано єдину платформу – хмарний сервіс Google Workspace.

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Інваріантна складова сформована на державному рівні і є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності. Варіативна складова навчальних планів використовується на: підсилення мовнолітературної галузі.

Організація інклюзивного навчання

Для забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх учнів, включаючи дітей з ООП, шляхом створення безбар'єрного освітнього середовища, яке враховує індивідуальні потреби кожної дитини. Створено умови для соціальної адаптації та повноцінного розвитку дітей з ООП. Забезпечено індивідуальний підхід до навчання, враховуючи особливості психофізичного розвитку, здібності та **інтереси учня**.

- Інклюзивне навчання організовується в першому класі з інклюзивним навчанням. Кількість учнів з ООП - один.
 - Для учня з ООП розробляється **Індивідуальний план розвитку**, який затверджується педагогічною радою. ІПР є основою для організації навчального процесу та корекційно-розвиткової роботи.
 - У навчальному плані передбачаються години для проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з ООП. Ці заняття проводять профільні фахівці (практичний психолог), відповідно до рекомендацій **Інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ)**.
 - Для супроводу учнів з ООП створюється **команда психолого-педагогічного супроводу**, до складу якої входять класний керівник, асистент вчителя, асистент дитини (за потребою), практичний психолог та фахівці ІРЦ.

Матеріально-технічне та кадрове забезпечення

- **Асистент вчителя:** Для роботи в інклюзивних класах передбачається посада **асистента вчителя**, який допомагає вчителю-предметнику в організації освітнього процесу, забезпеченні індивідуалізації навчання, а також в адаптації навчальних матеріалів.
 - **Ресурсна кімната:** У закладі освіти має бути облаштована **ресурсна кімната**, яка використовується для індивідуальних занять, психологічного розвантаження та корекційно-розвиткових занять.
- **Навчальні матеріали:** Освітній процес забезпечується спеціальними адаптованими навчальними матеріалами та засобами навчання, необхідними для дітей з різними нозологіями.

Ці положення забезпечать повну та коректну організацію інклюзивного навчання в закладі освіти.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 1-4 класів з навчанням українською мовою

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
	1	2	3-А	3-Б	4
Інваріантний складник					
Інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»	7	-	-	-	-
Українська мова	-	4	4	4	3,5
Читання	-	4	4	4	-
Літературне читання	-	-	-	-	4
Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3	3
Математика	4	4	5	5	5
Інтегрований курс «Я досліджую світ»	3	3	3	3	3
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
Інтегрований курс «Дизайн і технології»	1	1	1	1	1
Інформатика	-	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього	22	24	25	25	25
Кількість навчальних годин на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)	22+1	24+1	25+1	25+1	25+1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23	23

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

Клас	Програма
1-2	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко (1-2 класи). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22

3-4	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко 3-4 класи. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
-----	---

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 2-го класу

з інклюзивним навчанням з українською мовою навчання

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень
Інваріантний складник		
Інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»		7
Українська мова		-
Читання		-
Літературне читання		-
Іноземна мова (англійська)		2
Математика		4
Інтегрований курс «Я досліджую світ»		3
Музичне мистецтво		1
Образотворче мистецтво		1
Інтегрований курс «Дизайн і технології»		1
Інформатика		-
Фізична культура		3
Усього		22
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.		-
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	2
	Розвиток мовлення, корекція звуковимови	2
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

Клас	Програма
1-2	Адаптована навчальна програма та навчальні підходи за усіма освітніми галузями Державного стандарту початкової освіти «Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом О.Я. Савченко (1-2 класи). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22»

ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, які мають сприятливі можливості для сполучення фронтальної, групової та індивідуальної роботи, дозволяють вчителю систематично й послідовно викладати матеріал, керувати розвитком пізнавальних здібностей і формувати науковий світогляд учнів, стимулюють інші види діяльності здобувачів освіти, у тому числі позакласну; екскурсії; віртуальні подорожі; спектаклі; квести.

Вищезазначені типи уроків дадуть можливість організувати навчальну діяльність таким чином, щоб вона приносила радість, а дитина стала активним учасником процесу засвоєння знань. Це забезпечить і пізнавальний інтерес, і задоволення від процесу та результату навчання, і моральний, психологічний комфорт, і відчуття особистісного успіху.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

З урахуванням індивідуальних здібностей та стану здоров'я учнів може бути організовано навчання за індивідуальною формою відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 955, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.08.2019 за № 852/33823 та наказу від 10.02.2021 № 160, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 р. за № 528/36150), та інклюзивне (навчання дітей з особливими освітніми потребами) навчання, згідно Постанові Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (із змінами), листа Міністерства освіти і науки України від 03 вересня 2024 р. № 6/679-24 «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами у 2024/2025 навчальному році».

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктсуб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль - оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню. Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому оцінюванню.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1 – 4 класів виражається вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти у 1-4 класах – вербальною оцінкою на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 29.08.2025 № 13).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 № 813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з

очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової школи.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти:

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державних стандартах, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Освітня програма початкової освіти має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища,

отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми необхідно використовувати внутрішньо предметні і між предметні зв'язки, які сприятимуть цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних, рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову та літературу, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин, іншомовну освіту.

Метою вивчення української мови та літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Здобувач освіти:

взаємодіє з іншими особами усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її для збагачення свого досвіду;

висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Здобувач освіти:

сприймає інформацію, висловлену іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критично оцінює таку інформацію;

розуміє прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовує прочитану інформацію та критично оцінює її; надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову.

Метою математичної освітньої галузі є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Здобувач освіти:

досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;

критично оцінює дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач; застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Метою природничої освітньої галузі є формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Здобувач освіти:

відкриває світ природи, набуває досвіду її дослідження, шукає відповіді на запитання, спостерігає за навколишнім світом, експериментує та створює навчальні моделі, виявляє допитливість та отримує радість від пізнання природи;

опрацьовує та систематизує інформацію природничого змісту, отриману з доступних джерел, та представляє її у різних формах;

усвідомлює розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснює роль природничих наук і техніки в житті людини, відповідально поводить у навколишньому світі;

критично оцінює факти, поєднує новий досвід з набутих раніше і творчо його використовує для розв'язування проблем природничого характеру.

Метою технологічної освітньої галузі є формування компетентностей в галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження.

Здобувач освіти:

втілює творчий задум у готовий виріб;

дбає про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто його оточує;

ефективно використовує природні матеріали, дбаючи про навколишній світ;

практикує і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла.

Метою інформатичної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікаційної

компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Здобувач освіти:

знаходить, подає, перетворює, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них;

усвідомлено використовує інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку.

Здобувач освіти:

дбає про особисте здоров'я і безпеку, реагує на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, ухвалює рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб;

робить аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Здобувач освіти:

встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснює значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій);

орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку, пояснює вплив природи та діяльності людей на нього;

працює з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналізує зміст джерел, критично оцінює їх;

узагальнює інформацію з різних джерел, розповідаючи про минуле і сучасне;

представляє аргументовані судження про відомі факти та історичних осіб, а також про події суспільного життя;

має розвинуте почуття власної гідності, діє з урахуванням власних прав і свобод, поважає права і гідність інших осіб, протидіє проявам дискримінації та нерівного ставлення до особистості;

усвідомлює себе громадянином України, аналізує культурно-історичні основи власної ідентичності, визнає цінність культурного розмаїття;

дотримується принципів демократичного громадянства, бере активну участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади.

Метою мистецької освітньої галузі є формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого

самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Здобувач освіти:

виявляє художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва;

пізнає мистецтво, інтерпретує художні образи, набуваючи емоційно-чуттєвого досвіду, виявляє ціннісне ставлення до мистецтва;

пізнає себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво.

Метою фізкультурної освітньої галузі є формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Здобувач освіти:

регулярно займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонструє рухові вміння та навички та використовує їх у різних життєвих ситуаціях;

добирає фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості;

керується правилами безпечної і чесної гри, уміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, емоційного задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальної взаємодії.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, надання рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Донецького ліцею №2 Донецької селищної ради
Ізюмського району Харківської області
30.08.2026 №____

